

Štajarci svoje ščetice večidel v Avstrijo, na Marsko, Česko in v Šlezijo prodajajo.

Jože Kiegerl,
viši vrtnar štaj. kmet. družbe.

Gospodarska skušnja.

* Petrolej ali kamno olje res pokončá uši in bolhe na rastlinah. To morem jez po svoji skušnji potrditi, ki sem, kakor so „Novice“ svetovale, dal dve žlici tega olja v navadno vrtnarsko škropilnico z vodo napolnjeno in poškopil s to dobro pomešano vodo ušivo breskvovo drevó. Ko bi pihnil, je zginil ta mrčes.

Jože Debevec, posestnik v Ljubljani.

Podučne stvari.

Pisma do naših ljudi po Kranjskem o novih srenjskih zadevah.

4. Pismo.

Od domoljubnega prijatelja na deželi so nam prišla sledeča vprašanja:

1. Komu naj občine, ki se hočejo drugi pridružiti, ali od druge oddružiti, svojo prošnjo podajo: deželnemu odboru ali deželni vladi?

2. Kteri možje naj tako prošnjo podpišejo, ali ves odbor? ali samo njega večina? in kakošna večina? In kako je ravnati tedaj, ko se hoče kaka soseska oddružiti, na priliko, ko bi se hotela soseska sv. Trojice oddružiti od dosedanje občine Brezoviške; ali prošnjo podpišejo samo Trojiški odborniki? ali tudi Brezoviški? ali kdo?

3. Dosedanje občine po moravški fari, postavimo, nimajo nobena svojega lastnega premoženja, zunaj, ko bi se zakupščina (štantnina) za lov premoženje imenovala. Moravska vas ima tudi sejmarino od štantov ob sejnih. Praša se tedaj, ako bi se hotele te občine združiti ali razdružiti, ali je poprej treba kakega zménka zastran skupnega premoženja in skupnih bremen? ali se tak zmenek naredi pismeno in priloži prošnji; ali pa je morebiti dovolj, če se on v prošnji samo omeni?

4. Ali je potem še posebne prošnje treba, da bi se opravila združenih občin skupaj opravljala?

5. Ko bi se združilo več občin v eno, in bi se imel voliti občinski odbor, kteri župan naredi popis ali imenik volivcev? ali vsak za-se, ali eden za vse? ali za vsako občino posebej? ali za vse skupaj? in kako se potem voli odbor?

Ker so ta vprašanja prav po praktičnem življenji posneta, mislimo svojim dragim rojakom ustreči, če očitén odgovor damo, in po tem, kakor si mi občinsko postavó tolmačimo, svoje misli razodenemo.

Na vprašanje 1. Tukaj je razločevati: ali gre samo za združenje ali tudi za razdruženje. Če se hoče samo občina z občino združiti, takrat se podá prošnja deželnemu odboru (§. 2. obč. post.); če bi se pa hotela kaka soseska od ene občine oddružiti in drugi pridružiti, takrat gre prošnja po deželnem odboru do deželnega zbora (§. 3. obč. post.)

Na vprašanje 2. Če se hoče občina z občino združiti, to sklène, kakor vsako drugo reč, občinski odbor v seji. Sklep se zapiše v zapisnik, ktereга podpišejo po dozdanji postavi (§. 106.) župan, zapisovalec in tisti odbornik, ktereга odbor za to odloči; po novi postavi (§. 48.) pa glavár, dva odbornika in zapisovalec. Ta zapisnik se potem priloži prošnji, in prošnja podpišejo župan (glavár), en svetovalec in dva odbornika (§. 108. stare in §. 53. nove postave). — Dokler

nove volitve niso storjene, ima se s takim sklepom ravnati po stari postavi; po volitvah bo veljala zastran tega nova postava. — Želeti bi bilo, da bi občine, ktere se mislijo z družimi združiti, to še pred novimi volitvami storile, da bi ne bilo treba dvakrat voliti. — Ko bi se pa hotela kaka soseska od občine oddružiti, mora njena prošnja iti do deželnega zbora, kar se bo móglo še le zgoditi, kedar zbor pride skupaj. Ker taka soseska nima svojega posebnega odbora, napravijo prošnjo tisti, ki imajo pravico voliti za občinski odbor, in jo podpišejo vsi ali pa saj njih večina. Najljajša in najkrajša pot, to se vé, bi bila, ko bi šli ti volilci ali njih večina do okrajne (kantonske) gosposke, pa bi ta njih prošnjo vzela v zapisnik.

Na vprašanje 3. Dovolj je, ako se v prošnji pové, da občina nima svojega posebnega premoženja, in ako ga ima, da obdrži tudi v združbi vsaka svoje, in da se ima ž njim po postavi ravnati. Le ko bi se hotela oddružiti kaka soseska od občine, s katero ima kako skupno premoženje ali skupni dolg, takrat bi zastran razdelitve bilo treba posebne pogodbe, ktera naj bi se storila pred okrajno gosposko, in v zapisnik zapisala.

Na vprašanje 4. V prošnji, s katero se prosi za združenje dveh ali tudi večih v eno, ni treba nič omenjati zastran skupnih opravil, ker se samo po sebi ume, da se bodo v združenih občini skupno opravljala.

Na vprašanje 5. Najpred je treba privoljenja za združitev; potem naj naredi vsak dozdanji župan imenik volilcev svoje občine in ga podá županu tiste občine, s katero se druge hočejo združiti. Ta naredi po §. 17. volitvenega reda skupni imenik z volečimi razdelki, in se sploh ravna po tem, kar §. 17. ukazuje.

Prošnja za združenje občine z občino bi se utegnila tako-le narediti:

Odbor —ske občine je v seji —. maja t. l., kakor se vidi iz zapisnika tukaj priloženega sklenil, da se dozdanja, —ska občina združi z Moravsko v eno samo politiško občino, tako da preneha biti sama svoja, in da postane zanaprej podobčina Moravske.

Zastran premoženja govóri sejni zapisnik, da vsaka občina, — kakor — obdrži svoje, in da se ž njim ravná in gospodari po postavi.

Po omenjenem sklepu občinskega odbora prosijo tedaj ponižno podpisani, da bi slavni deželni odbor v sklenjeno združitev blagovoljno privolil.

V — dne —. maja 1866.

N. N. odbornik.

N. N. odbornik.

N. N. župan.

N. N. svetovalec.

Kaj je svoboda?

Dobrovoljne besedice kmetom slovenskim.

(Konec.)

Urban. Saj je res po tem, kar ste nam, gospod dohtar, povedali, gospodarstvo države nekako podobno gospodarstvu v občini (srenji).

Gospod. Poslušajta me na dalje. Občini na čelu stoji glavár, ki se imenuje župan; on ima svoje odbornike in svétnike. Na čelu državi pa stoji glavár, ki ali po očetu svojem podeduje (erba) najvišjo oblast in se imenuje cesar ali kralj, vojvoda ali knez, kakor so države bolj ali manj mogočne, — ali pa tak, ki ga vselej ljudstvo voli za nekoliko let, kakor v občinah župana in se imenuje prvosednik. Une države se zovejo monarhije ali samovlade, te pa republike ali ljudovlade.

Miha. Tedaj so tudi take države, v kterih ljudstvo svoje vladarje tako voli kakor mi župane? Tega nisem še vedel.

Miha. Moj Bog! kako pa ljudstvo vse to dela in opravlja, saj še v soseski je težko gospodariti.